

CIRKULÆRE FRA 1975

Gennemførelse af lov om folkeskolen
(Til alle amtsråd, kommunalbestyrelser,
skolekommissioner, skolenævn, lærerråd og
skoleledere udenfor København)

Formåls- bestemmelsen som retnings- giver

Cirkulære om gennemførelse af lov om folkeskolen (Til alle amtsråd, kommunalbestyrelser, skolekommissioner, skolenævn, lærerråd og skoleledere udenfor København)

CIR nr 143 af 22/08/1975

I. Indledning. Lovens ikrafttræden. Folketinget har den 13. juni 1975 vedtaget en ny lov om folkeskolen, der træder i kraft den 1. august 1976. Loven er stadfæstet den 26. juni 1975 og bekendtgjort i Lovtidende som *lov nr. 313 af 26. juni 1975*, der blev udsendt i særtryk den 18. juli 1975.

Ministeriet skal i dette cirkulære give en *almindelig orientering* om lovens indhold og forudsætninger, således som disse fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og af behandlingen i folketinget (afsnit II nedenfor). Man skal i denne forbindelse navnlig omtale de bestemmelser, hvorved loven adskiller sig fra reglerne i den gældende lov.

Derimod vil der *ikke* i dette cirkulære blive fastsat sådanne supplerende eller udfyldende regler, som det efter loven er overladt til undervisningsministeren at fastsætte om bestemte forhold. Men der vil i et særligt afsnit herom blive givet en *foreløbig oversigt* over, hvornår de forskellige bekendtgørelser og cirkulærer og vejledninger, der skal udarbejdes i henhold til loven, kan forventes udsendt fra ministeriet (afsnit III nedenfor). Dette er ikke mindst af betydning for den *revision af kommunernes skoleplaner og undervisningsplaner*, som forudsættes gennemført inden lovens ikrafttræden, og som omtales nedenfor i afsnit IV.

Loven træder som nævnt i kraft den *1. august 1976*, og fra samme dato ophæves den gældende folkeskolelov. Herfra gælder dog følgende *undtagelser*, jfr. den nye lovs §§ 48 og 49:

a. Lovens kapitel 5 (§§ 32-39) om undervisningspligt og om indskrivning og optagelse i folkeskolen har virkning allerede fra den *1. august 1975*. Om betydningen heraf henvises der til afsnit II, 19 og 20 nedenfor.

- b) De hidtidige bestemmelser om undervisningen i 8.-10. klasserne og i realafdelingen, herunder om de afsluttende prøver og eksaminer, vedbliver med at gælde i *skoleåret 1976/77* for elever på 9. og 10. klassetrin og i *skoleåret 1977/78* for elever på 10. klassetrin. Eleverne kan dog allerede i eksamensterminerne 1976, 1977 og 1978 bortvælge enkelte fag til realeksamen og i stedet indstille sig til afgangsprøve i faget efter den gældende lovs § 13, stk. 5. De nærmere regler herom vil blive fastsat særskilt, jfr. afsnit III, pkt. 5.
- c) Tidspunktet for ikrafttrædelsen af den nye lovs § 17, stk. 2 og 3, om *skolebiblioteker* vil først blive fastsat, når det er afklaret, fra hvilket tidspunkt de hidtidige regler om skolebiblioteker (kapitel 4 i lov om folkebiblioteker m.v.) kan ophæves. Disse regler er altså indtil videre fortsat gældende.
- d) Den hidtidige folkeskolelovs § 6 om *skoleforbund* vedbliver med at gælde for de skoleforbund, som består den 1. august 1976.

- e) Tidspunktet for ophævelsen af den gældende lovs § 27 om *ansættelsesområder* for folkeskolens tjenestemænd vil blive fastsat særskilt i forbindelse med indgåelse af aftale i henhold til tjenestemandslovens § 45 om ansættelsesområder for bl.a. tjenestemænd i folkeskolen.

Om ophævelsen af de bekendtgørelser og cirkulærer, der er udstedt i medfør af den gældende folkeskolelov, henvises der til oversigten i afsnit V.

II. Almindelig orientering om den nye lovs indhold.

De væsentligste ændringer i forhold til den gældende lov er, at delingen af eleverne efter 7. klassetrin i en 8.-10. klasse-afdeling og en realafdeling bortfalder, og at de nuværende afsluttende prøver og eksaminer (statskontrolleret prøve efter 9. og 10. klasse, teknisk og udvidet teknisk forberedelseseksamen og realeksamen) afløses af frivillige afgangsprøver (Folkeskolens afgangsprøver og Folkeskolens udvidede afgangsprøver). Disse ændringer omtales nedenfor i afsnit 2, 7 og 10.

De nye bestemmelser vil i øvrigt blive omtalt i tilnærmelsesvis samme rækkefølge som lovens, dog således at man vil søge at fremhæve sammenhængen mellem på den ene side reglerne i lovens kapitel 2 om selve undervisningstilbuddet og om undervisningens organisation (§§ 3-18) og på den anden side reglerne i kapitel 3 om kommunernes forpligtelser til at sørge for undervisning m.v. og om det enkelte skolevæsens opbygning (§§ 19-26).

1. Folkeskolens formål.

Lovens formålsbestemmelse (§ 2) vil blive retningsgivende for de beslutninger, der skal træffes i flere led om grundlaget for undervisningen og om rammerne for det daglige arbejde i skolerne.

Der tænkes herved bl.a. på:

- a) fastlæggelsen af formålet med undervisningen i de enkelte fag eller faggrupper (lovens § 4, stk. 5),
- b) fastlæggelsen af undervisningens indhold i overensstemmelse hermed i de lokale undervisningsplaner (lovens § 16, stk. 1, nr. 2),
- c) tilrettelæggelsen af den daglige undervisning på grundlag af undervisningsplanens bestemmelser (lovens § 16, stk. 4),
- d) tilrettelæggelsen af samarbejdet med forældrene (skolestyrelseslovens § 27, stk. 4) og
- e) tilrettelæggelsen af skolens samværsformer og aktiviteter i øvrigt, herunder samarbejdet mellem lærere og elever indbyrdes.

Det falder uden for rammerne af dette cirkulære at give nærmere vejledning med hensyn til formålsbestemmelsens anvendelse i disse relationer eller med hensyn til dens fortolkning i øvrigt.

2. Folkeskolens generelle struktur.

Efter lovens § 3, stk. 1, omfatter folkeskolen fremtidig en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole (1.-9. klassetrin) og en 1-årig 10. klasse.

Folkeskolen er herefter en *udelt skole*, hvor eleverne i princippet holdes sammen i de oprindelige klasser gennem hele skoleforløbet.

Dette princip har fundet udtryk i loven i en række forskellige bestemmelser, der kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

A. Der kan ikke foretages nogen opdeling eller udskillelse af eleverne i en klasse på grundlag af deres evner eller standpunkt.

Herefter gælder kun følgende undtagelser:

- 1) Børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, kan henvises til *specialundervisning*, jfr. § 3, stk. 2. Henvisning sker efter reglerne i § 11, stk. 2, jfr. skolestyrelsesloven § 62, stk. 1, og § 27, stk. 2. Specialundervisningen omtales nærmere i afsnit 15 nedenfor.
- 2) Efter lovens § 8, stk. 1, gives undervisningen i visse fag på 8.-10. klassetrin i *to kurser af forskelligt indhold*. Afgørelse om valg af kursus træffes af forældrene efter reglen i § 11, stk. 3. Der henvises i øvrigt herom til afsnit 7 nedenfor.
- 3) Undervisningen efter § 4, stk. 2, § 7, stk. 2 og § 9 er *frivillig for eleverne* og således begrænset til at omfatte de elever, der ønsker at deltage. Afgørelse herom træffes dog normalt af forældrene efter reglen i § 11, stk. 3. Der henvises i øvrigt herom til afsnit 3 nedenfor.
- 4) Til elever, der har været uden undervisning gennem længere tid, eller som har skiftet skole, kan der gives *supplerende undervisning*

g, jfr. § 4, stk. 6, og afsnit 5 nedenfor.

B. *Den enkelte elev undervises på det klassetrin, der svarer til elevens »skolealder«*, dvs. det antal år, eleven har modtaget undervisning, jfr. lovens § 11, stk. 1.

Denne regel kan dog fraviges i særlige tilfælde, men kun med forældrenes samtykke, jfr. nærmere § 11, stk. 1, 2 og 3. pkt. Bestemmelserne om oprykning i skolestyrelseslovens § 62, stk. 1, og § 27, stk. 2, må herefter opfattes således, at lærerrådets stillingtagen kun er vejledende for forældrene, og at den ikke kan indankes for skolenævnet.

C. *De enkelte klassetrin (de enkelte »årgange«) undervises hver for sig.*

Herfra gælder følgende undtagelser:

- 1) En *klasse* kan om nødvendigt omfatte flere klassetrin inden for 1.-6. klassetrin, jfr. § 23, stk. 2, 2. pkt. Denne bestemmelse tager sigte på de mindre skoler, hvor elevtallet ikke giver grundlag for, at der oprettes eller opretholdes en klasse for hvert klassetrin. Den kan i særlige tilfælde udvides til at omfatte også 7.-9. klassetrin, jfr. § 23, stk. 4.
- 2) Undervisning i henhold til § 4, stk. 4, og § 9 kan være fælles for elever fra flere klassetrin, jfr. § 23, stk. 2, 3. pkt. Begrundelsen herfor er de valgmuligheder mellem fagene, der knytter sig til de to bestemmelser, og som omtales nedenfor under afsnit 3.
- 3) Undervisningen i *idræt* kan ligeledes være fælles for elever fra flere klassetrin, jfr. § 23, stk. 2, 3. pkt. Begrundelsen herfor er, at der i dette fag (og kun i dette) gennemføres særskilt undervisning af piger og drenge.

D. *Det skal tilstræbes, at den klassedannelse, der har fundet sted ved elevernes optagelse i 1.*

klasse, kan bevares på de følgende klassetrin, jfr. § 23, stk. 3. Dette gælder også ved elevernes overflytning fra en skole for de yngre til en skole med ældre klassetrin eller ved omlægning af distriktsgrænser mellem bestående skoler, jfr. § 22, stk. 4. Loven er imidlertid ikke til hinder for, at der foretages opbrydning og sammenlægning af eksisterende klasser, hvis udviklingen i elevtallet gør det nødvendigt. Men der kan *ikke* foretages ny klassedeling på grundlag af elevernes valg af fag eller kurser, jfr. § 23, stk. 3, 2. pkt.

E. Endelig forudsættes det, at *at de enkelte klasser normalt undervises hver for sig og med deltagelse af alle klassens elever*. Dette gælder dog kun med følgende væsentlige modifikationer, hvoraf nogle allerede er nævnt foran under A og C:

- 1) *Deletimer* ved begynderundervisning i dansk, regning/matematik og fremmedsprog. Delingen kan ikke foretages på grundlag af elevernes evner, standpunkt eller køn, jfr. A.

- 2) *Holddeling* i fag, hvor faglokalernes indretning gør det nødvendigt (sløjd og hjemkundskab). Delingen kan ikke foretages således, at piger og drenge undervises hver for sig.
- 3) *Kursusdelt* undervisning (jfr. A, 2). Denne undervisning kan yderligere være fælles for elever fra flere *skoler*, jfr. § 22, stk. 2, dog kun elever fra samme klassetrin.
- 4) *Frivillig* undervisning (jfr. A, 3). Denne undervisning kan i et vist omfang være fælles for elever fra flere skoler eller tilrettelægges i *samarbejde med ungdomsskoler*, jfr. nærmere § 22, stk. 2 og 3.
- 5) *Valgfri* undervisning efter § 4, stk. 4 (jfr. C, 2).
- 6) Undervisning i *idræt* (jfr. C, 3).

3. Undervisningsfagene.

A. Bestemmelserne herom findes i lovens §§ 4, 7 og 9 samt i § 6, stk. 2 (»klassens time«). Der kan skelnes mellem følgende *kategorier* af fag, hvorved bemærkes, at enkelte fag forekommer i flere kategorier:

a. *Obligatoriske fag*, som alle elever skal deltage i på de angivne klassetrin. Disse er:

dansk, klassens time, idræt (1.-10.),
regning/matematik (1.-9.),
kristendomskundskab (1.-6., 7. el. 8., og 9.),
formning, musik (1.-5.),
historie, geografi, biologi (3.-7.),
håndarbejde (4.),
sløjd (5.),
hjemkundskab (6.),
engelsk (5.-10.),
fysik/kemi (7.-9.) og
samtidsorientering (8.-10.).

b. *Tilbudsfag* som *skal* tilbydes eleverne på de angivne klassetrin som frivillig undervisning.

Tilbudsfagene er:

tysk (7.-10.),
latin (9.) og
regning/matematik, kristendomskundskab/religion, fysik/kemi, fransk (10.).

c. *Valgfag* som *kan* tilbydes eleverne på 8.-10. klassetrin som frivillig undervisning. Valgfagene er:

maskinskrivning og fotolære,
drama og filmkundskab,
historie, geografi og biologi,
formning, musik, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab,
motorlære og andre værkstedsfag,
kendskab til uddannelsesforhold og til vilkårene i arbejdslivet, herunder besøg og praktikophold i virksomheder og institutioner (arbejdskendskab).

Der kan ikke etableres undervisning i *andre fag* end dem, loven nævner, jfr. dog § 9, stk. 3, om undervisning i andre »praktisk eller kunstnerisk betonedede fag« på 8.-10. klassetrin og i andre fagområder i 10. klasse. Der vil endvidere være mulighed for at udvide fagkredsen som led i et forsøgsarbejde, jfr. lovens § 18 og afsnit 17 nedenfor.

B. Om undervisningsfagene gælder i øvrigt følgende:

- 1) Der skal tillægges hvert fag et *selvstændigt ugentligt timetal* igennem hele skoleåret (eller et årligt timetal, der svarer til mindst 1 ugentlig time), jfr. herved § 16, stk. 1, nr. 1. I det

omfang undervisningen tilrettelægges som *ikke-fagdelt* undervisning, jfr. § 4, stk. 3, eller som (delvis) *valgfri* undervisning, jfr. § 4, stk. 4, og pkt. 2 nedenfor, gælder dette dog kun for faggruppen som helhed. Der kan endvidere etableres undervisning i et *valgfag* for kortere perioder end et helt skoleår.

- 2) Fagene kan ikke forekomme på *andre klassetrin* end angivet i loven. Den obligatoriske undervisning i formning, musik, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab kan dog efter § 4, stk. 4, udvides til at omfatte andre klassetrin end angivet foran, f.eks. således, at fagene håndarbejde, sløjd og hjemkundskab bliver obligatoriske i 2 år. Undervisningen *kan* i øvrigt i sådanne tilfælde tilrettelægges som en delvis *valgfri* undervisning, således at eleverne kan (og skal) vælge mellem de af fagene, der ikke er obligatoriske på det pågældende klassetrin efter § 4, stk. 1. Valgordningen kan således omfatte:
 - a) på 1.-3. klassetrin: håndarbejde, sløjd og hjemkundskab,
 - b) på 4. klassetrin: sløjd og hjemkundskab,
 - c) på 5. klassetrin: håndarbejde og hjemkundskab,
 - d) på 6. klassetrin: formning, musik, håndarbejde og sløjd, og
 - e) på 7. klassetrin: alle fem fag.

Den valgfri undervisning kan være fælles for elever fra flere klassetrin, jfr. § 23, stk. 2, pkt. 3. På 8. og 9. klassetrin kan de her omtalte fem fag alle tilbydes som egentlige valgfag, og eleverne er i så fald ikke forpligtet til at vælge nogen af dem, jfr. pkt. 4 nedenfor.

- 3) Det enkelte fag kan ikke på *samme klassetrin* optræde både som obligatorisk fag (i nogle timer) og som tilbudsfag eller valgfag (i andre).
- 4) Undervisningen i tilbudsfag og valgfag er som nævnt *frivillig for eleverne*, og de har således ikke pligt til at følge undervisningen i andre fag end de obligatoriske fag, herunder »klassens time«. Man gør i denne forbindelse opmærksom på,

at afgørelsen om elevernes deltagelse træffes *af forældrene*, efter samråd mellem forældrene, eleven og skolen, jfr. § 11, stk. 3 (alene bortset fra de tilfælde, hvor eleven er fyldt 18 år eller har indgået ægteskab, jfr. § 46, stk. 1, 2. pkt.),

at det samlede ugentlige timetal for den *obligatoriske* undervisning på 8. og 9. klassetrin ikke må overstige 22 timer, jfr. § 16, stk. 2, 1. pkt., og

at det samlede ugentlige timetal for de *valgfag*, den enkelte elev kan deltage i, ikke må være mindre end det timetal, eleven kan bruge til tilbudsfag, jfr. § 9, stk. 4. Undervisningen i valgfag skal med andre ord udgøre et reelt alternativ til tilbudsfagene. Dette krav kan imidlertid opfyldes ved henvisning til ungdomsskolen, jfr. nærmere § 22, stk. 3.

For elever, der ikke vælger tysk på 7. klassetrin, jfr. § 4, stk. 2, er der ikke i loven givet anvisning på, hvilken undervisning der skal tilbydes i stedet. Ministeriet vil finde det rigtigst, at det - for så vidt specialundervisning ikke er begrundet - *tilbydes* de pågældende elever at deltage i undervisning, der er tilrettelagt for andre klassetrin efter § 4, stk. 4, eller § 9, stk. 1, *eller* i en undervisning, som er tilrettelagt specielt for denne elevgruppe inden for de fag, der ikke er obligatoriske på 7. klassetrin. Forældrene afgør, om eleven skal modtage et sådant tilbud.

4. Særligt om kristendomsundervisningen.

Om undervisningen i det obligatoriske fag kristendomskundskab gælder enkelte særlige bestemmelser:

a. Faget er som nævnt obligatorisk på alle klassetrin i grundskolen (1.-9. klassetrin) *undtagen 7. eller 8. klassetrin*. Denne valgmulighed for de lokale skolemyndigheder skyldes ønsket om at

kunne undlade undervisning i kristendomskundskab på det klassetrin, hvor eleverne normalt går til konfirmationsforberedelse.

b. Fagets *centrale kundskabsområde* er fastlagt i selve loven, jfr. § 5, stk. 1. Denne fastlæggelse er naturligvis bindende for de lokale myndigheders udformning af undervisningsplanens bestemmelser om det faglige indhold, jfr. § 16, stk. 1, nr. 2.

Det er i øvrigt forudsat, at orienteringen om *fremmede religioner og andre livsanskuelser*, jfr. lovens § 6, stk. 1, nr. 4, skal kunne henlægges *enten* til undervisningen i kristendomskundskab *eller* til undervisningen i orienteringsfagene. Nærmere regler herom vil blive udsendt i henhold til lovens § 6, stk. 3, jfr. afsnit III, pkt. 6.

c. Den hidtidige adgang til efter forældrenes anmodning at blive *fritaget* for at deltage i denne undervisning er i princippet opretholdt uændret, jfr. nærmere lovens § 5, stk. 2. Det bemærkes i denne forbindelse, at der *ikke* er hjemmel til at efterprøve, om forældremyndighedens indehaver opfylder erklæringen om selv at ville sørge for barnets religionsundervisning.

5. Supplerende undervisning.

Den nye bestemmelse i lovens § 4, stk. 6, tager sigte på tilfælde, hvor eleven ikke er handicappet i den forstand, at elevens personlige udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, (jfr. afsnit 15 nedenfor om specialundervisning), men hvor de rent ydre omstændigheder har bevirket, at eleven midlertidigt har vanskeligt ved at følge den almindelige undervisning i klassen.

De nærmere regler om denne undervisning vil blive fastsat særskilt, jfr. afsnit III, pkt. 10.

6. Obligatoriske emner.

Efter lovens § 6, stk. 1, skal en række emner indgå i den obligatoriske undervisning.

Af disse emner er »fremmede religioner og andre livsanskuelser« nye.

Der henvises herom til afsnit 4.b. foran.

I forhold til den gældende lov er bibliotekskundskab og svømning udgået. For så vidt angår *bibliotekskundskab* er det herved forudsat, at elevernes indføring i brugen af biblioteker efterhånden er så vel indarbejdet i den almindelige skolebibliotekspraksis, at det ikke længere er nødvendigt at nævne dette emne særskilt i loven. For så vidt angår *svømning* har forpligtelsen til at etablere svømmeundervisning hidtil været betinget af, at de praktiske muligheder herfor var til stede.

Ministeriet finder det fortsat meget ønskeligt, at der kan gives alle elever undervisning i svømning som led i det obligatoriske fag idræt.

En del af undervisningen i de obligatoriske emner vil kunne gives inden for »klassens time« (§ 6, stk. 2). Dette gælder navnlig undervisningen i færdselslære og i uddannelses- og erhvervsorientering. Klassens time skal dog fortrinsvis anvendes til varetægelse af klasselærerens sociale og almenpædagogiske opgaver i samvær med klassen.

Der henvises i øvrigt til lovens § 6, stk. 3. De heri omtalte regler vil blive fastsat særskilt, jfr. afsnit III, pkt. 6. Der kan dog ikke forventes udsendt nye regler om seksualoplysning, jfr. afsnit V, C, pkt. 24.

7. Delingen i to kurser i visse fag på 8.-10. klassetrin.

A. Efter lovens § 8, stk. 1, gives undervisningen i regning/matematik, engelsk og tysk på 8.-10. klassetrin og fysik/kemi på 9. og 10. klassetrin i *to kurser af forskelligt indhold*. Kurserne benævnes »grundkursus« og »udvidet kursus«.

Delingen i de to kurser forudsættes normalt gennemført således, at eleverne undervises *på hvert sit hold* i de pågældende fag, idet holdene naturligvis kan sammensættes af elever fra flere klasser på samme klassetrin (parallelklasser), herunder eventuelt elever fra andre skoler, jfr. § 22, stk. 2.

Ved skoler, der kun omfatter een klasserække for 8. og 9. klassetrin, og hvor et samarbejde med en anden skole ikke er praktisk muligt, f.eks. på grund af afstandene, kan undervisningen i to kurser efter § 8, stk. 1, dog tilrettelægges således, at alle elever i klassen *undervises sammen*, altså uden nogen holddeling i de pågældende fag eller eventuelt med holddeling i enkelte timer.

Eleverne skal efter § 8, stk. 2, kunne vælge mellem de to kurser *i hvert fag for sig*, således at grundkursus i et eller flere af fagene kan kombineres med udvidet kursus i andre. Man er opmærksom på, at dette kan medføre, at undervisningen i et af kurserne må henlægges til de sene eftermiddagstimer ved skoler, hvor de to kurser i samme fag ikke kan lægges parallelt i skemaet. Dette vil navnlig blive aktuelt for faget fysik/kemi, idet de to hold i dette fag normalt må undervises i samme faglokale.

B. Efter lovens § 8, stk. 3, kan undervisningsministeren godkende, *at delingen i de to kurser undlades ved den enkelte skole* i et eller flere af fagene, dog kun på 8. og 9. klassetrin.

Godkendelsen er betinget af, at der foreligger en indstilling herom fra skolens lærerråd og skolenævn og fra skolekommissionen. Forslag om undladelse af deling indsendes gennem kommunalbestyrelsen direkte til undervisningsministeriet, direktoratet for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m.v.

Hvis lærerrådets eller skolenævnets indstilling om undladelse af deling ikke er enstemmigt vedtaget, skal der gives skolekommissionen oplysning om, hvorledes stemmerne har fordelt sig. Der henvises i denne forbindelse til skolestyrelseslovens § 16, stk. 4, og til § 14 i bekendtgørelse nr. 118 af 11. april 1975 om lærerråd og fælleslærerråd uden for København.

Det er endvidere forudsat, at indstillinger om undladelse af deling afgives for hvert fag for sig, og at skolekommissionen tager stilling hertil for hvert enkelt skole og ikke for skolevæsenet som helhed. Indstillingerne kan endvidere begrænses således, at de kun omfatter 8. klassetrin eller kun en begrænset periode. Ministeriet kan derfor ikke på nuværende tidspunkt udtale sig om, på hvilken måde godkendte indstillinger kan indarbejdes i skolens undervisningsplan (jfr. lovens § 16, stk. 1, nr. 1), men vil senere vende tilbage til dette spørgsmål, jfr. afsnit III, pkt. 9.

Ministeriet vil i nær fremtid optage forhandlinger med Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening om de økonomiske forhold i forbindelse med undladelse af deling efter § 8, stk. 3.

8. Besøg og praktik i virksomheder og institutioner m.v.

Ved lovens § 9, jfr. § 13, stk. 3, er der åbnet mulighed for, at eleverne på 8.-10. klassetrin kan udsendes *i praktik i virksomheder og institutioner* i videre omfang end efter den hidtidige erhvervspraktik-ordning.

Formålet hermed er at forberede elevernes muligheder for - som led i deres skolegang - at få et direkte indblik i arbejdslivets vilkår og et kendskab til de praktiske forhold i samfundet uden for skolen.

Udsendelse i praktik kan ske på to måder:

- 1) som led i undervisningen i det *valgfag*, der er anført i § 9, stk. 1, nr. 6, og som mere kort kan benævnes »arbejdskendskab«, og
- 2) i form af en *samlet* udsendelse af hele klassen i kortere perioder, jfr. § 9, stk. 2.

Ad 1) Det forudsættes her, at undervisningen i arbejdskendskab tilbydes eleverne *på linie med andre valgfag*, og at de besøg og praktikophold, der finder sted i forbindelse hermed, kan afvikles uden at gribe ind i den øvrige undervisning, eleverne deltager i på skolen. Derimod vil praktikken eventuelt kunne henlægges til timer inden for normal arbejdstid, som ellers er elevernes fritid. Det forudsættes endvidere, at den lærer, der varetager undervisningen i faget, står til rådighed for eleverne, når disse er i praktik, og i øvrigt benytter denne tid til at forberede nogle senere besøg, opretholde kontakten med arbejdsstederne o.lign.

Ad 2) Denne udsendelsesform svarer i princippet til den hidtidige erhvervspraktik og må tilrettelægges inden for de tidsmæssige rammer, der er fastsat i § 13, stk. 3. Det forudsættes, at eleverne normalt udsendes *samtidig* til de forskellige praktiksteder, således at klassens undervisning indstilles i de pågældende perioder, og lærerne står da til rådighed for skolen i de timer, hvor de

frigøres. Hvor praktiske grunde taler derfor, kan klassen dog også udsendes i mindre hold, uden at klassens undervisning indstilles, men det antal timer, hvormed undervisningen således afkortes for de enkelte grupper af elever, bør ikke overstige det i § 13 fastsatte. Der vil *ikke* i henhold til § 9, stk. 2, kunne tilrettelægges en individuel praktik for elever på 8. og 9. klassetrin, der måtte have et særligt behov for en kortere eller længere afbrydelse af skolegangen. Sådanne ordninger kan kun etableres efter reglerne i § 33, stk. 4, jfr. herom i afsnit 19 nedenfor. Den nye bestemmelse i § 9, stk. 2, åbner også mulighed for, at eleverne i kortere perioder deltager i *kursus i andre skoleformer* i stedet for at følge undervisningen i folkeskolen. Der er herved bl.a. tænkt på introduktionskursus inden for de erhvervsfaglige uddannelsesområder.

Der vil senere blive udsendt nærmere regler og vejledning om besøg og praktik i virksomheder og institutioner og om deltagelse i kursus i andre skoleformer, jfr. § 9, stk. 3, og nedenfor afsnit III, pkt. 7 og 22.

Bestemmelsen i § 13, stk. 3, vil også kunne udnyttes inden for skolens egne rammer at tilrettelægge aktiviteter, som inddrager eller forestås af medarbejdere fra virksomheder og institutioner uden for skolen eller af andre personer.

Det bemærkes i denne forbindelse, at undervisningen vil kunne indstilles i flere perioder i skoleårets løb, og at det efter bestemmelsens formulering ikke behøver at dreje sig om hele skoledage. De enkelte praktikperioder vil således kunne forlænges ved, at eleverne følger normal skolegang i en del af timerne.

Endelig bemærkes, at det i § 13, stk. 3, angivne maksimale årlige timetal - uanset det faktiske antal skoledage i skoleåret - altid kan beregnes på grundlag af det *ugentlige* timetal, der er fastsat i undervisningsplanen for vedkommende klassetrin, jfr. § 16, stk. 1, nr. 3, idet dette timetal multipliceres med henholdsvis 2, 4 og 6.

9. Standpunktsbedømmelser og afgangsbeviser.

De nye bestemmelser herom i lovens § 12, stk. 1 og 2, adskiller sig ikke væsentligt fra den gældende lovs bestemmelser og den praksis, der har udviklet sig på grundlag heraf. Der er dog tale om ændringer på følgende punkter:

- a) Forældrene og *eleverne* har fremtidig krav på regelmæssig underretning om skolens syn på elevens udbytte af skolegangen, men denne orientering kan på den anden side gives *mundtligt* i alle tilfælde, hvor standpunktsbedømmelsen ikke skal gives ved hjælp af karakterer, jfr. pkt. b. Kravet om *regelmæssig* underretning indebærer, at forældre og elever orienteres med jævne mellemrum, normalt mindst to gange årligt. Der henvises i denne forbindelse til skolestyrelseslovens § 27, stk. 4.
- b) Standpunktsbedømmelsen udtrykkes på 8. og 10. klassetrin *ved hjælp af karakterer* (men ikke nødvendigvis kun karakterer) i de fag, hvori eleverne kan indstille sig til afgangsprøve, jfr. afsnit 10, og *kun i disse fag*. Det samme gælder ved afslutningen af 7. klassetrin for de elever, der går ud af skolen på dette tidspunkt, hvad enten de fortsætter skolegangen i andre skoleformer eller opfylder undervisningspligten på anden måde, jfr. herved § 33, stk. 2-4. Derimod skal der ikke gives karakterer til elever, der ved afslutningen af 7. klassetrin flytter til en anden skole inden for folkeskolen.

Det er ikke en betingelse for at give standpunktskarakterer i prøvefagene, at eleverne kan indstille sig til afgangsprøve i faget *ved det pågældende skoleårs afslutning*. Derimod er det naturligvis en forudsætning, at eleven har fulgt undervisningen i faget på det pågældende klassetrin. Der kan således ikke gives standpunktskarakterer til elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, i fag, som eleven ikke har været undervist i på dette klassetrin.

- c) Afgangsbøgerne skal fremtidig indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget, og om *alle* de standpunktskarakterer (årskarakterer), der *senest* er givet inden for hvert prøfefag, jfr. afsnit 10, herunder standpunktskarakterer, der er givet på tidligere klassetrin, samt om eventuelle prøvekarakterer.

De nærmere regler om standpunktsbedømmelser, karaktergivning og afgangsbøgerne udformning vil blive fastsat senere, jfr. afsnit III, pkt. 23.

10. Afsluttende prøver.

A. Efter lovens § 12, stk. 3-6, kan eleverne indstille sig til » *Folkeskolens afgangsprøve* » i hvert af følgende fag:

- 1) dansk (9. og 10. klassetrin)
- 2) regning/matematik (9. og 10. klassetrin)
- 3) engelsk (9. og 10. klassetrin)
- 4) tysk (9. og 10. klassetrin)
- 5) fysik/kemi (9. og 10. klassetrin)
- 6) latin (9. klassetrin)
- 7) fransk (10. klassetrin)
- 8) håndarbejde (8., 9. eller 10. klassetrin)
- 9) sløjd (8., 9. eller 10. klassetrin)
- 10) hjemkundskab (8., 9. eller 10. klassetrin)
- 11) maskinskrivning (8., 9. eller 10. klassetrin)
- 12) andre praktisk betonedede fag efter ministerens bestemmelse.

Folkeskolens afgangsprøve er en *fælles* prøve i faget for alle elever, der indstiller sig til denne prøve ved afslutningen af de nævnte klassetrin, og uanset om de har fulgt undervisningen i grundkursus eller i udvidet kursus (jfr. afsnit 7, A).

B. I hvert af de under A, 1)-5) nævnte fag kan eleverne ved afslutningen af 10. klasse i stedet indstille sig til » *Folkeskolens udvidede afgangsprøve*«. .

Adgangen til at indstille sig til denne prøve er - bortset fra faget dansk - betinget af, at eleven har gennemgået udvidet kursus i faget i 10. klasse. Herudover kan der ikke stilles krav om deltagelse i forudgående undervisning.

C. Afgørelse om indstilling til prøverne træffes efter § 12, stk. 8, af eleven selv, efter samråd med forældrene og skolen.

De nærmere regler om kravene ved prøverne, om indstilling til prøverne og om deres afholdelse vil blive fastsat senere, jfr. afsnit III, pkt. 13 og 23.

11. Skoleåret.

Reglerne om skoleårets begyndelse, skoledagenes antal og placering m.v. er i realiteten uændrede, bortset fra den allerede i afsnit 8 omtalte nye bestemmelse i § 13, stk. 3.

Der er dog indføjet en adgang for ministeren til at tillade, at undervisningen i særlige tilfælde henlægges til en lørdag. Bestemmelsen tager sigte på at imødekomme lokale ønsker om på denne måde at give flest muligt af forældrene lejlighed til at overvære undervisningen.

12. Elevernes ugentlige og daglige undervisningstid. Lærerskematimeforbruget pr. elev.

A. Med bestemmelsen i lovens § 14, stk. 1, er der sket en *generel* udvidelse af rammerne for elevernes *ugentlige undervisningstid*, d.v.s. for det samlede ugentlige timetal på hvert klassetrin, der skal fastsættes i undervisningsplanen, jfr. § 16, stk. 1, nr. 3. For klasser med under 18 elever er udvidelsen allerede gennemført i 1974 ved en ændring af den gældende lovs § 16, stk. 1, jfr. herom undervisningsministeriets cirkulære af 4. juli 1974, afsnit 3.

Formålet med denne udvidelse af timetalsrammerne er at skabe øget mulighed for at *tilpasse forbruget af lærerskematimer*, d.v.s. det antal timer, lærerne anvender til selve undervisningen, *til det aktuelle elevtal i klasserne*. Tankegangen bag en sådan mere varieret anvendelse af lærerskematimerne er, at den undervisning, der skal tilrettelægges under hensyn til hver enkelt elevs særlige forudsætninger og behov, er mere tidskrævende for læreren, jo flere elever der skal undervises sammen. Klasser med færre elever end gennemsnittet må derfor kunne nøjes med et lavere timetal end normalt, medens klasser med flere elever har behov for flere »lærertimer«, herunder timer, hvor klassen kan deles i to hold (deletimer) eller undervises af to lærere i fællesskab. De hidtidige regler om anvendelse af deletimer m.v., jfr. senest undervisningsministeriets cirkulære af 21. februar 1975, har da også været udformet således, at der tilkom den enkelte klasse et antal deletimer, der var stigende med elevtallet.

Når rammerne for elevernes timetal nu er udvidet generelt, således at de også gælder for klasser med 18 og flere elever, og når der ikke i den nye lov er grundlag for en central fastlæggelse af deletimernes antal, beror det på, at man har villet overlade det til *lokal afgørelse*, hvorledes timerne skal anvendes. Det gælder både spørgsmålet om, hvorledes det samlede antal lærerskematimer, der er til rådighed, skal fordeles mellem de enkelte skoler (under hensyn til klassernes størrelse), og spørgsmålet om, hvorledes timerne på den enkelte skole skal fordeles mellem elevskematimer (inden for lovens rammer) og »ekstra« lærerskematimer (deletimer, holdtimer til valgfag m.v.). For at sikre opretholdelsen af en rimelig fælles standard på dette område, således at undervisningen kan opfylde lovens almindelige forudsætninger, er der dog samtidig givet undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte rammer for de enkelte kommuners *samlede* forbrug af lærerskematimer *pr. elev*, jfr. lovens § 15, stk. 2. Disse rammer kan beregnes for hvert klassetrin i grundskolen og for 10. klasse, og det er yderligere foreskrevet, at rammerne i givet fald skal baseres på et gennemsnitligt elevtal i grundskolens klasser på *højst 22 elever*.

Meningen med dette sidste er, at rammerne for timeforbruget *pr. elev* skal fastsættes således, at skoler med gennemsnitligt (kun) 22 elever *pr. klasse* typisk kan opfylde den vejledende timefordelingsplan, som ministeriet skal udsende i henhold til lovens § 4, stk. 5.

Som det forlods er meddelt, alle amtsråd og kommunalbestyrelser i ministeriets cirkulæreskrivelse af 18. juli 1975 om grundlaget for kommunernes budgettering af lærerlønudgifterne i henhold til den nye folkeskolelov, agter ministeriet *ikke* at udnytte denne bemyndigelse for skoleåret 1976-77. Men der er i cirkulæreskrivelsen givet oplysning om det beregnede lærerskematimeforbrug *pr. elev*, som typisk udløses af den vejledende normaltimeplan ved et elevtal på 22 elever *pr. klasse*.

B. Bestemmelsen i § 14, stk. 2, om elevernes (højeste) *daglige undervisningstid* svarer til den gældende lovs § 16, stk. 2, med følgende ændringer:

- 1) Antallet af timer er forøget med 1 på 2., 4. og 6.-10. klassetrin.
- 2) Der regnes ikke længere med »klokketimer«, men med undervisningstimer af 45 minutter, jfr. § 14, stk. 3. Frikvarterer og »mellemtimer« medregnes ikke, kun selve undervisningstiden, og skoledagen som helhed kan således godt være længere end det anførte antal timer.
- 3) De timer, hvor eleverne går til konfirmationsforberedelse, indgår i timetallet, jfr. § 45, stk. 2, således at den *samlede* undervisningstid de pågældende dage ikke må overstige 7 timer. Dette gælder dog ikke for elever, der går til konfirmationsforberedelse på andre klassetrin end efter den normale ordning ved skolen.
- 4) Den hidtidige adgang for amtsrådet til at dispensere fra bestemmelserne er bortfaldet.

C. Efter lovens § 14, stk. 3, medregnes den undervisning, der er frivillig for eleverne, (dvs. undervisningen i tilbudsfag og valgfag) ved fastlæggelsen af den ugentlige og daglige

undervisningstid. Dette betyder, at den enkelte elev *ikke kan overskride* det i undervisningsplanen fastsatte højeste daglige timetal, *selv om* en del af undervisningen er frivillig. Der ses herved bort fra supplerende undervisning efter § 4, stk. 6 (afsnit 5) og undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3 (afsnit 16) samt praktikophold efter § 9, stk. 1 og 2 (afsnit 8).

Derimod kan elevens faktiske ugentlige timetal være *lavere* end fastsat i undervisningsplanen, nemlig i det omfang eleven ikke udnytter tilbuddet om frivillig undervisning. Den enkelte elevs *mindste* timetal er således identisk med det i undervisningsplanen fastsatte timetal for de obligatoriske fag. Dette kan på 8. og 9. klassetrin ikke overstige 22 timer, jfr. § 16, stk. 2, men det kan være lavere end 22.

13. Elevtallet i klasserne.

Efter lovens § 15, stk. 1, må elevtallet i *grundskolens* klasser (1.-9. klassetrin) ikke overstige 28 ved skoleårets begyndelse. Derimod kan tilflytninger i skoleårets løb eventuelt bevirke et højere elevtal. For *10. klasse* er der ikke i loven fastsat nogen tilsvarende regel.

14. Børnehaveklasser.

Reglerne om børnehaveklasser er i hovedsagen opretholdt uændret.

Det er fastslået i lovens § 3, stk. 1, at børnehaveklasser er *1-årige*, og i § 19, stk. 1, at kommunerne *ikke er forpligtet* til at oprette børnehaveklasser.

De øvrige bestemmelser om børnehaveklasser findes i lovens § 10, § 14, stk. 5, § 15, stk. 3, § 23, stk. 1, § 24, stk. 1, nr. 2, § 25, stk. 1, § 28 og § 37.

Efter § 14, stk. 5, er børnehaveklassernes *mødetid* fremtidig 3 timer daglig ved alle skoler.

Efter § 15, stk. 3, må *børnetallet* ikke overstige 22, medmindre klassen deles i to grupper med hver højst 14 børn. Der er herved åbnet mulighed for at danne 1. klasser med 23-28 elever, som alle har gået i samme børnehaveklasse. Det forudsættes herved, at der stilles den fornødne kvalificerede medhjælp til rådighed til at beskæftige børnene i de to grupper, eller at der indføres deletimer i det omfang, der er behov for det.

Det fremgår af § 23, stk. 1, at børnehaveklasser vedblivende skal have *samme skoledistrikt* som skolens 1. klasser.

Efter § 25, stk. 1, skal kommunen sørge for *befordring* mellem skolen og hjemmet af børn i børnehaveklasser, der har længere skolevej end 2 1/2 km, jfr. i øvrigt om de nye befordringsregler afsnit 18 nedenfor.

Efter § 37, stk. 2, er det ikke længere en betingelse for at *optage børn, der er fyldt 5 år* i samme kalenderår, at de kan forventes optaget i 1. klasse det følgende år. Der henvises i øvrigt om § 37 til afsnit 20 nedenfor.

Der vil efter den nye formulering af lovens bestemmelse om specialundervisning, jfr. afsnit 15 nedenfor, være mulighed for at yde *specialpædagogisk bistand* til børn i børnehaveklasser.

15. Specialundervisning.

Lovens hovedbestemmelser om specialundervisning findes i § 3, stk. 2, og i § 19, stk. 1. Herefter skal der til *børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte*, gives specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand. Det er hermed understreget, at det ikke blot drejer sig om børn, hvis handicap begrænser deres rent faglige udbytte af den almindelige undervisning, men også om børn, som *på anden måde* er hæmmet i deres personlige udvikling. Samtidig er det fremhævet, at den specialpædagogiske bistand kan gives *under andre former* end gennem specialundervisning, eksempelvis i form af særlig støtte og vejledning under den almindelige undervisning eller ved at stille egnede tekniske hjælpemidler til rådighed.

Andre særlige bestemmelser om specialundervisning findes i lovens § 11, stk. 2, § 16, stk. 1, nr. 3, § 20, stk. 4 og 5 (jfr. § 40, stk. 1) og § 24, stk. 1, nr. 2. Disse bestemmelser svarer i det væsentlige til hidtil gældende regler og praksis.

Det er i øvrigt forudsat, at lovens *almindelige* bestemmelser om undervisningen i grundskolen og i 10. klasse også omfatter specialundervisningen. Reglerne i §§ 15, 22 og 23 (om elevtal, timeforbrug pr. elev, skoledistrikter og inddeling i klasser) gælder dog ikke for specialklasser og specialskoler, og undervisningsministeren er desuden bemyndiget til - i forbindelse med de nærmere regler om specialundervisning - at fravige §§ 4, 7 og 14 (om de obligatoriske fag og om elevernes undervisningstid).

16. Undervisning i fritiden.

A. Med lovens § 3, stk. 3, er der tilvejebragt et lovmæssigt grundlag for den frivillige undervisning i musik og andre fag, som skolerne tilbyder eleverne uden for skoletiden. Det er hermed fastslået, at også denne undervisning må betragtes som *en del af folkeskolens almindelige virksomhed*, der i princippet er omfattet af de om folkeskolen i øvrigt gældende regler.

Det følger bl.a. heraf, at den omtalte undervisning i elevernes fritid administrativt henhører under de myndigheder, der i øvrigt varetager tilsynet med kommunens skolevæsen, dvs. skolekommissionen i forbindelse med skolenævn ved de enkelte skoler, jfr. skolestyrelseslovens § 8, stk. 1.

Undervisningen bør dog i videst muligt omfang søges koordineret med de øvrige tilbud om fritidsvirksomhed i kommunen, der henhører under fritidskommissionen.

B. Om undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, gælder i øvrigt følgende *særlige bestemmelser*:

- 1) Undervisningen er ikke omfattet af reglerne om elevernes ugentlige og daglige undervisningstid, jfr. § 14, stk. 4, og afsnit 12. C. foran. Heri ligger, at undervisningstimerne *ikke* kan indgå i det ugentlige timetal, der skal fastsættes i undervisningsplanen, jfr. § 16, stk. 1, nr. 3, og at grænserne for det daglige timetal *kan* overskrides, for så vidt der er tale om fritidsundervisning.
- 2) Bestemmelser om fritidsundervisning skal ikke optages på skolens undervisningsplan, men derimod på kommunens skoleplan, jfr. § 24, stk. 1, nr. 2.
- 3) Instrumenter og udstyr, som hjemtages af eleverne til eget brug, skal ikke stilles vederlagsfrit til rådighed, jfr. § 17, stk. 1. Loven er dog ikke til hinder for, at dette sker.
- 4) Der kan ansættes lærerkræfter med særlig uddannelse, jfr. § 29. De nærmere regler herom vil blive fastsat særskilt, jfr. afsnit III, pkt. 21.
- 5) Kommunen kan kræve betaling af forældrene for elevernes deltagelse i undervisningen, jfr. § 42. De nødvendige undervisningsmidler skal dog stilles gratis til rådighed, bortset fra instrumenter og udstyr, der hjemtages af eleverne, jfr. pkt. 3 foran.
- 6) Endelig er det forudsat, at undervisningen i princippet skal stå åben for elever fra alle skolens klasser, og at den yderligere kan være fælles for elever fra flere skoler i kommunen. Dette hindrer dog ikke, at undervisningen i overensstemmelse med hidtidig praksis tilrettelægges i hold, som hver for sig kun omfatter bestemte alders- eller klassetrin.

C. Lovens § 3, stk. 3, tager som nævnt i første række sigte på at fastlægge de lovmæssige rammer for skolernes frivillige musikundervisning, men bestemmelsen er ikke begrænset til dette fagområde. Der kan således tilbydes fritidsundervisning også i andre skolefag, herunder f.eks. i formning og idræt, ligesom der kan tilbydes undervisning i fag, der ligger uden for skolens almindelige fagkreds.

I denne forbindelse må det imidlertid understreges, at det er den enkelte kommunalbestyrelse, der afgør, i hvilket omfang lovens § 3, stk. 3, skal udnyttes ved kommunens skoler, og at der i så henseende bør lægges vægt på, at skolerne ikke gennem dette undervisningstilbud påfører det frivillige børne- og ungdomsarbejde i kommunen en urimelig konkurrence. Men henleder herved også opmærksomheden på den foran under B.5) omtalte bestemmelse i lovens § 42, der giver

mulighed for at bestemme, at de økonomiske vilkår for deltagelse i undervisning efter § 3, stk. 3, skal være de samme som for deltagelse i anden tilsvarende fritidsvirksomhed.

17. Forsøgsundervisning.

Lovens § 18 og § 43 åbner mulighed for at fravige de foran omtalte bestemmelser i lovens kapitel 2 (§§ 3-17) som led i *forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde* og for at yde særlige statstilskud til dette arbejde.

Indstillinger herom indsendes som hidtil til undervisningsministeriet, direktoratet for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m.v. gennem vedkommende amtsråd.

18. Den lokale skolestruktur. Befordring m.v.

Bestemmelserne i lovens kapitel 3 (§§ 19-26) om kommunernes forpligtelser til at sørge for undervisning og befordring m.v. af de elever, der bor eller opholder sig i kommunen, og om det enkelte skolevæsens opbygning og de enkelte skolars inddeling af klasser m.v. er allerede i et vist omfang omtalt i de foregående afsnit. Bestemmelserne svarer i det væsentlige til reglerne i den gældende lovs § 2, stk. 3, § 3, § 5, § 11, stk. 1, § 18, § 50, § 51 og § 51 a.

Man skal dog her specielt pege på følgende nye eller ændrede bestemmelser:

- 1) Den nye lovs § 19, stk. 2, har til formål at sikre elever, der skifter bopæl eller som fylder 18 år, imod en uønsket afbrydelse af skolegangen midt i skoleåret. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at der gives elever, der fylder 18 år, tilladelse til at fortsætte skolegangen yderligere et eller flere år, eller for at lade elever, der har opnået dispensation efter § 33, stk. 4, genoptage skolegangen efter et eller flere års forløb, jfr. herved afsnit 19.B. i slutningen. Elever, der fraflytter kommunen, men fortsætter i den hidtidige skole, har ikke ret til befordring, jfr. § 25, stk. 4.
- 2) Overenskomster om henvisning af elever til private skoler skal godkendes af ministeriet også for 8.-10. klassetrins vedkommende, jfr. § 20, stk. 2. I udtrykket »henvisning« ligger, at bopælskommunen afholder udgifterne til skolepenge.
- 3) Adgangen til at henvise elever til andre kommuners skoler er udvidet til generelt at omfatte også 7. klassetrin, jfr. § 20, stk. 4.
- 4) Efter § 21, stk. 3, kan ministeren bestemme, at kommunernes budgetter for undervisningen på sygehuse, hospitaler og andre behandlingsinstitutioner skal forelægges amtsrådet til godkendelse. Baggrunden herfor er, at udgifterne til denne undervisning efter lovens § 40, stk. 2, fremtidig skal afholdes fuldtud af amtskommunen.
- 5) Bestemmelsen i § 22, stk. 1, 2. pkt., åbner mulighed for en hel eller delvis ophævelse af skoledistriktsgrænserne, således at der gives forældrene i det samlede distriktsområde valgfrihed med hensyn til, i hvilken af skolerne deres børn skal indskrives. Sådanne ordninger skal godkendes af ministeriet.
- 6) Bestemmelserne i § 23, stk. 1, er nye, men stemmer i et vist omfang med hidtidig praksis. De praktiske konsekvenser af reglen i 1. pkt. er, at de 3 yngste klassetrin danner en skolemæssig enhed med samme distriktsområde, og at 9. og/eller 10. klassetrin ikke kan placeres ved en skole for sig. Derimod kan 10. klasse godt have et større distriktsområde, hvis skolen omfatter 7.-9. klassetrin. - Reglen om, at skoler med flere end 100 børn ikke kan henlægges under en anden skoles ledelse, er også ny. - Amtsrådet kan i særlige tilfælde fravige begge de omtalte regler, jfr. § 23, stk. 4. Dette vil f.eks. kunne ske, hvor en skole med færre end 3 klassetrin må opretholdes som følge af udfaldet af en beboerafstemning om skolens nedlæggelse, jfr. § 22, stk. 5.
- 7) Efter § 23, stk. 2, 2. pkt., kan elever på 7. klassetrin ikke

længere undervises i klasser sammen med yngre elever. Også denne

regel kan dog fraviges i særlige tilfælde, jfr. § 23, stk. 4.

- 8) Bestemmelsen i § 25 om befordring af elever adskiller sig på følgende punkter fra de hidtidige regler:
- a) Det er udtrykkeligt fastslået, at kommunen er forpligtet til at sørge for elevernes befordring mellem skolen og hjemmet *eller dets nærhed*. Befordringen kan således ikke begrænses til den del af skolevejen, hvormed denne overstiger de fastsatte km-afstande. Men eleverne må eventuelt selv begive sig til et »opsamlingssted« i nærheden af hjemmet.

b. Reglerne gælder også børn i *børnehaveklasser*.

- c) Afstandsgrænserne er nedsat fra 3 1/2 til 2 1/2 km for 1.-3. klassetrin og forhøjet fra 5 til 6 km for 4.-9. klassetrin og til 7 km for 10. klasse.

d. Det er udtrykkelig fastslået, at forpligtelsen til at sørge for befordring på grund af afstandene eller trafikforholdene kan opfyldes ved at henvise eleverne til offentlige trafikmidler eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring. Dette sidste kan også omfatte forældrenes kørsel med børnene i egen bil. Det ligger i ordet »henvise«, at kommunen også afholder udgifterne til befordring med offentlige trafikmidler.

e. Amdtsrådet kan i særlige tilfælde dispensere fra de almindelige befordringsregler. Denne dispensationsadgang tager i særlig grad sigte på kommuner, hvor man har indrettet beskyttede »skolestier« for eleverne.

- 9) Den nye bestemmelse i § 26 om indlogering i skolebyen i stedet for daglig befordring tager navnlig sigte på undervisningen af børnene fra mindre øer, hvor der ikke er grundlag for at opretholde skoler for 7.-10. klassetrin. Det forudsættes, at kommunen afholder udgifterne til indlogering, også i tilfælde, hvor indlogeringen ordnes ved henvisning til en kostskole.

19. Undervisningspligtens opfyldelse.

Reglerne om undervisningspligtens opfyldelse efter det 7. klassetrin (7 års undervisning) er ændret på visse punkter, og disse ændringer har som nævnt i afsnit I virkning allerede *fra den 1. august 1975*.

A. Der er ved lovens § 33, stk. 3, åbnet adgang til at opfylde undervisningspligten ved at deltage i *heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole*, for så vidt der i det pågældende område er indrettet en sådan undervisning i henhold til lov om fritidsundervisning m.v. Der kræves ikke nogen særlig tilladelse til at opfylde undervisningspligten på denne måde. Eleverne udskrives af folkeskolen, og dette indberettes til skolekommissionen, som herefter må træffe nærmere aftale med ungdomsskolens ledelse om tilsynet med elevernes deltagelse i undervisningen.

B. Der kan efter lovens § 33, stk. 4, gives tilladelse til at opfylde undervisningspligten ikke blot ved erhvervsmæssig uddannelse, men også ved *erhvervsmæssig beskæftigelse*. I konsekvens heraf er den hidtidige bestemmelse om fritagelse for undervisningspligt bortfaldet.

Betingelsen for at opnå dispensation er den samme som hidtil, nemlig at *særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste*. Som anført i ministeriets cirkulære nr. 103 af 12. maj 1972, afsnit I.1, er det *ikke* tilstrækkeligt, at forældrenes økonomi eller andre forhold i hjemmet gør det vanskeligt for dem at lade eleven fortsætte skolegangen, eller at der er tradition i familien for at forlade skolen efter kun 7 års undervisning. Det må kræves, *at* eleven selv ønsker at påbegynde en erhvervsmæssig uddannelse eller beskæftigelse, *at* eleven ikke i øjeblikket kan antages at ville få rimeligt udbytte af

at fortsætte skolegangen på sædvanlig måde eller af et eventuelt kostskoleophold, og *at* den uddannelse eller beskæftigelse, som ønskes påbegyndt, og som der må foreligge et tilsagn om, virkelig giver eleven mulighed for at udvikle sig efter sine evner og forudsætninger.

Som *grundlag* for skolenævnets stillingtagen må der i det mindste foreligge en anmodning fra forældrene, en udtalelse fra skolens side (klasselæreren) og et tilsagn fra vedkommende arbejdsgiver eller uddannelsessted.

Tilladelsen kan som hidtil gives *helt eller delvis*, dvs. også for en begrænset periode eller for et begrænset antal timer om ugen, således at eleven fortsat følger en del af den obligatoriske undervisning. Tilladelsen kan også *betinges af*, at eleven (i stedet) følger supplerende undervisning i ungdomsskolen. Tilladelser kan i øvrigt søges og meddeles *med virkning fra* ethvert tidspunkt i skoleåret.

En tilladelse til at opfylde undervisningspligten ved erhvervsmæssig uddannelse eller beskæftigelse kan *ikke* medføre, at undervisningspligten forlænges tilsvarende, jfr. § 34, stk. 1, 2. pkt.

Med hensyn til tilladelsernes *indberetning* til ministeriet og med hensyn til *skolekommissionens* opgaver i forbindelse med dispensation kan der i det hele henvises til cirkulæret af 12. maj 1972, afsnit I.1. Det må dog hertil føjes, at også *skolen* som sådan er forpligtet til at støtte de elever, der opnår dispensation efter § 33, stk. 4, og til i givet fald at tilbyde eleven at vende tilbage til skolen eller være behjælpelig med at fremskaffe alternative tilbud.

20. Indskrivning og optagelse i folkeskolen.

Reglerne om indskrivning og optagelse (lovens §§ 36-38) er på enkelte punkter ændret i forhold til de hidtidige bestemmelser, og disse ændringer har ligeledes virkning *fra den 1. august 1975*, jfr. afsnit I.

- 1) Efter § 36, stk. 4, skal forældres ansøgninger om, at søskende kan søge samme skole, så vidt muligt imødekommes. Med ordene »så vidt muligt« må forstås, at ønsket kan imødekommes uden oprettelse af yderligere klasser på grund af reglen i § 15, stk. 1. Tilladelsen kan i øvrigt bevirke, at eleven mister retten til befordring, jfr. § 25, stk. 4.
- 2) Reglerne i § 37 om optagelse i børnehaveklasser er udformet således, at det nu udtrykkelig fremgår,

at forældrene har *ret* til at få deres børn, som fylder 6 år i kalenderåret, optaget i en eksisterende børnehaveklasse, hvis der er plads til dem, og

at ledige pladser (op til 18 børn) *skal* tilbydes de børn, der er fyldt 5 år i tiden 1. januar-31. juli samme år, og hvis forældre ved indskrivningen har anmodet om deres optagelse i børnehaveklassen. Som allerede nævnt foran i afsnit 14, er det ikke længere en betingelse for at optage børn i denne aldersgruppe, at de kan forventes optaget i 1. klasse det følgende år. Derimod er det vedblivende en betingelse for optagelse, at de *er* fyldt 5 år inden den 1. august.

- 3) Reglen i § 38 om tidlig optagelse i 1. klasse er udformet således, at forældrene har krav på en bedømmelse af, om deres barn må forventes at kunne følge undervisningen. Skolekommissionen kan således ikke generelt afvise at optage børn, som endnu ikke er undervisningspligtige, eller som ikke er fyldt 6 år ved skoleårets begyndelse.

III. Regler og vejledninger i tilslutning til loven.

Som anført i indledningen påhviler det efter den nye lov ministeriet at udsende en del supplerende regler og vejledende planer eller retningslinier, ligesom der kan være behov for at udsende andet vejledende materiale i tilslutning til loven.

En del af disse udfyldende bestemmelser foreligger allerede i form af bekendtgørelser og cirkulærer, som er udsendt i medfør af tilsvarende bemyndigelser i den *gældende* folkeskolelov, jfr. afsnit V.C. nedenfor om de administrativt fastsatte regler, der holdes i kraft indtil videre.

For hovedpartens vedkommende er der dog tale om bestemmelser og vejledninger, som skal udarbejdes eller omarbejdes inden den nye lovs ikrafttræden, og som endog helst skal foreligge i god tid inden den 1. august 1976, at hensyn til de lokale myndigheders administration af loven. Ministeriet har opstillet en *foreløbig tidsplan* for udsendelsen af dette materiale og vil bestræbe sig på, at denne tidsplan kan blive fulgt uden væsentlige afvigelser. Skulle der blive tale om ændringer eller forsinkelser af væsentlig betydning, vil kommunalbestyrelserne blive orienteret herom så hurtigt som muligt.

Ved vurderingen af denne tidsplan må det tages i betragtning, at udarbejdelsen af de nævnte regler og retningslinier i en række tilfælde forudsætter medvirken af særligt sagkyndige og/eller forhandlinger med de interesserede organisationer, og at den arbejdskraft, der i øvrigt står til rådighed for ministeriet på dette område, er stærkt begrænset.

Tidsplanen omfatter følgende:

1. august 1975:

1. Vejledning om grundlaget for kommunernes budgettering af lærerlønsudgifterne i henhold til den nye lov (udsendt).

15. september 1975:

2. Bekendtgørelse om formålet med undervisningen i de enkelte fag (§ 4, stk. 5).

3. Vejledende timefordelingsplan for klasser med normalt elevtal (»normaltimeplanen«) (§ 4, stk. 5).

4. Vejledning om udarbejdelse af timefordelingsplaner, der afviger fra normaltimeplanen (§ 4, stk. 5).

1. november 1975.

5. Bekendtgørelse om bortvalg af fag til realeksamen i 1976, 1977 og 1978 (§ 49, stk. 2).

6. Cirkulære(r) om undervisning i visse emner efter § 6, stk. 1 (§ 6, stk. 3).

7. Cirkulære(r) om undervisning i valgfag og om praktik i virksomheder og institutioner (§ 9, stk. 3).

1. december 1975:

8. Cirkulære om grundlaget for normering af lærerstillinger (§ 24, stk. 2).

9. Cirkulære om udformning af skoleplaner og undervisningsplaner (skolestyrelseslovens § 2, stk. 4).

1. januar 1976:

10. Cirkulære om supplerende undervisning og om undervisning af fremmedsprogede elever (§ 4, stk. 6).

11. Vejledning om planlægning af skoleåret, skemalægning m.v.

1. november 1975 - 1. april 1976:

12. Vejledende læseplaner for undervisningen i de enkelte fag (§ 4, stk. 5).

1. marts 1976:

13. Bekendtgørelse om kravene ved afgangsprøver og udvidede afgangsprøver (§ 12, stk. 9).

14. Cirkulære om frikvarterer og spisepauser (§ 14, stk. 3).

15. Bekendtgørelse om undervisning af syge og invaliderede elever (§ 21, stk. 3).

16. Bekendtgørelse om befordring af syge og invaliderede elever (§ 25, st. 2).

17. Bekendtgørelse om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden (§ 44).

18. Bekendtgørelse om afstemninger om nedlæggelse af skoler (§ 22, stk. 5).

19. Cirkulære om indskrivning og udskrivning af undervisningspligtige elever (§ 36, stk. 5).

20. Cirkulære om revision af udbygningsplaner (skolestyrelseslovens § 35, stk. 5).

21. Cirkulære om ansættelse af lærere og pædagoger med særlig uddannelse (§ 29).

1. november 1975 - 1. august 1976:

22. Undervisningsvejledninger for de enkelte fag og aktiviteter (faghæfter).

1. februar 1977:

23. Bekendtgørelse om afholdelse af afgangsprøver, karaktergivning, afgangsbeviser m.v. (§ 12, stk. 9).

IV. Revision af skoleplaner og undervisningsplaner.

Gennemførelsen af den nye lov vil i langt de fleste tilfælde forudsætte, at der udarbejdes nye eller delvis nye *undervisningsplaner* for de enkelte skoler, og at kommunens *skoleplan* revideres på baggrund af den nye lovs bestemmelser. A. Med hensyn til *skoleplanernes indhold* henvises der til lovens § 24. Der er ikke heri fastsat nye bestemmelser med hensyn til, hvad skoleplanen skal indeholde, bortset fra undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3 (jfr. afsnit II.16.B.2).

Om de enkelte afsnit i skoleplanerne, jfr. § 24, stk. 1, nr. 1-5, bemærkes følgende:

Ad 1) Distriktsinddelingen.

Der kan i forbindelse hermed tages stilling til de muligheder for at henvise elever til undervisning uden for distriktsskolen, som er angivet i lovens § 22, stk. 2 og 3. Hvis disse muligheder ønskes udnyttet, er det dog ikke nødvendigt at præcisere dette på anden måde i selve skoleplanen end ved at bestemme, inden for hvilke fag eller fagområder sådan henvisning *kan* finde sted. De enkelte skolers undervisningsplaner må da koordineres indbyrdes i det omfang, disse muligheder ønskes udnyttet.

Ad 2) De enkelte skolers omfang.

Der sigtes herved til, hvilke klassetrin den enkelte skole omfatter, jfr. § 23, stk. 1. Er flere klassetrin samlet i een klasse, jfr. § 23, stk. 2, bør dette ligeledes fremgå af skoleplanen.

Ad 5) Normeringen af stillinger som tjenestemænd, timelærere og faste vikarer.

Der vil ikke kunne tages endelig stilling til normeringen, før de regler foreligger, som undervisningsministeriet skal udsende i henhold til § 24, stk. 2 (jfr. afsnit III, pkt. 8).

I grundlaget for normeringen indgår som den væsentligste bestanddel det samlede forbrug af lærerskematimer på de enkelte skoler. Dette kan ikke opgøres endeligt, før de nye timefordelingsplaner er vedtaget, og der er taget stilling til klasse- og holdfordelingen ved de enkelte skoler, jfr. nedenfor under B. Men der kan som et *foreløbigt* normeringsgrundlag opstilles et skøn over det samlede skematimeforbrug i normalklasserne på basis af 1) de forventede elevtal på de enkelte klassetrin, sammenholdt med 2) det af ministeriet beregnede lærerskematimeforbrug pr. elev, jfr. herom afsnit II.12.A foran, og 3) det hidtidige gennemsnitlige skematimeforbrug pr. elev på de enkelte klassetrin.

B. Med hensyn til *undervisningsplanernes indhold* henvises der til lovens § 16, stk. 1, nr. 1-4, idet man hertil skal knytte følgende bemærkninger:

Ad 1) Undervisningens ordning.

Der kan i forbindelse hermed tages stilling til de muligheder, der er omtalt i følgende bestemmelser i loven:

a. § 4, stk. 1, nr. 2, om undervisning i kristendomskundskab på 7. eller 8. klassetrin (jfr. afsnit II.4.a).

b. § 4, stk. 3, om ikke-fagdelt undervisning (jfr. afsnit II.3.B., pkt. 1).

c. § 4, stk. 4, om udvidet obligatorisk undervisning i visse fag, eventuelt kombineret med en valgordning (jfr. afsnit II.3.B., pkt. 1 og 2).

d. § 6, stk. 1, om obligatoriske emners placering i tilknytning til de obligatoriske fag, herunder klassens time, (jfr. afsnit II.6.). Der vil dog ikke kunne tages endelig stilling hertil, før de regler foreligger, som ministeriet skal udsende (jfr. afsnit III, pkt. 6).

e. § 8, stk. 3, om undladelse af delingen i to kurser i visse fag på 8. og 9. klassetrin (jfr. afsnit II.7.B.). Det bemærkes dog, at behandlingen af forslag herom afviger fra den sædvanlige procedure for udarbejdelse og vedtagelse af undervisningsplaner, og at det indtil videre er uafklaret, på hvilken måde sådanne forslag i givet fald kan indarbejdes i undervisningsplanen.

f. § 9, stk. 1 og 2, om undervisningen i valgfag og om praktik i virksomheder og institutioner m.v. (jfr. afsnit II.3 og 8). Det må fremgå af undervisningsplanen, hvilke fag der kan tilbydes eleverne ved den pågældende skole, herunder eventuelt ved henvisning til andre skoler eller til ungdomsskolen, jfr. foran under A, ad 1), og i hvilket omfang tilbuddet kan være fælles for elever fra flere klassetrin, jfr. § 23, stk. 2, 3 pkt. Endvidere må der tages stilling til, i hvilket omfang skolen kan udnytte bestemmelsen i § 9, stk. 2, jfr. § 13, stk. 3, på de forskellige klassetrin. Der kan også på dette område forventes udsendt nærmere regler. (jfr. afsnit III, pkt. 7).

Antallet af *parallelklasser* på de enkelte klassetrin skal ikke fremgå af undervisningsplanen, men der bør i forbindelse med spørgsmålet om klassetal tages stilling til de eventuelle konsekvenser for elevernes ugentlige timetal af et væsentligt ændret elevtal i de enkelte klasser, jfr. afsnit II.12.A. Om *timetallet for de enkelte fag* eller faggrupper henvises til bemærkningerne nedenfor ad 3).

Ad 2) Undervisningens indhold (læseplaner).

Undervisningsplanernes bestemmelser om undervisningens indhold i de enkelte fag (læseplaner) må udformes således,

at det fortsatte formål med undervisningen i faget, jfr. § 4, stk. 5, kan opfyldes, og - for kristendomsundervisningens vedkommende - tillige bestemmelsen i lovens § 5, stk. 1 (jfr. afsnit II.4.B),

at kravene ved eventuelle afgangsprøver kan opfyldes, jfr. § 16, stk. 3, og

at der indrømmes lærere og elever visse muligheder for valg af undervisningsstof, jfr. § 16, stk. 4. Som det fremgår af afsnit III, kan bekendtgørelsen om formålet med undervisningen i de enkelte fag forventes udsendt i september 1975, medens bekendtgørelsen om kravene ved afgangsprøverne og ministeriets vejledende forslag til læseplaner først kan forventes at foreligge i løbet af foråret 1976.

Ad 3) Elevernes ugentlige timetal. Timefordelingsplanen.

Det må fremgå direkte af undervisningsplanen, hvilket samlet ugentlige timetal der er fastsat for eleverne på hvert klassetrin (jfr. herom afsnit II.12.A og C.), og hvorledes dette timetal er fordelt på de enkelte fag eller faggrupper (timefordelingsplanen). Der henvises i denne forbindelse til reglerne i lovens § 9, stk. 4, og § 16, stk. 2, som er omtalt foran i afsnit II.3.B., pkt. 4.

Derimod kræves det ikke efter loven, at antallet af deletimer og andre »ekstra« læreskematimer til kursus- eller holddeling skal fremgå af undervisningsplanen.

For *deletimernes* vedkommende har det hidtil været reglen, at undervisningsplanerne kun skulle indeholde bestemmelser herom, for så vidt der anvendtes *flere* deletimer end det af ministeriet fastsatte minimum, jfr. cirkulæret af 21. februar 1975, § 5. Med den nye lov bortfalder imidlertid grundlaget for dette minimums-krav (jfr. foran afsnit II.12.A og nedenfor afsnit V.A, pkt. 4).

Ministeriet vil derfor finde det rigtigst, at antallet af deletimer fremtidig i alle tilfælde fastsættes på skolens undervisningsplan, i det mindste således at der fastsættes *regler* for antallet af deletimer på hvert klassetrin i forhold til antallet af elever i de pågældende klasser. Denne sidstnævnte fremgangsmåde vil indebære den fordel, at antallet af deletimer fra år til år kan afpasses efter det aktuelle elevtal i klasserne efter det i afsnit II.12.A. omtalte princip, samtidig med at der sikres de kommunale skolemyndigheder den ønskede indflydelse på det samlede forbrug af lærerskematimer pr. elev.

For så vidt angår de *øvrige* »ekstra« lærerskematimer - som bl.a. hidrører fra elevernes opdeling i mindre hold i kursusdelte fag, tilbudsfag og valgfag - vil det derimod næppe være muligt eller hensigtsmæssigt at søge timeforbruget fastlagt i selve undervisningsplanen, idet dette kan være stærkt svingende fra år til år, afhængig af elevernes valg af fag eller kurser. Men der vil i

overensstemmelse med hidtidig praksis kunne fastlægges *budgetmæssige* rammer for skolernes timeforbrug på dette område, som *efterhånden* justeres på basis af indvundne erfaringer med hensyn til elevernes valg af fag, holdenes gennemsnitlige størrelse m.v.

Som anført i afsnit III, pkt. 3, vil der fra ministeriet om kort tid blive udsendt en *vejledende* timefordelingsplan for klasser med normalt elevtal samt en vejledning om udarbejdelse af timefordelingsplaner, der afviger herfra.

Ad 4) Ferieplanen.

Der vil fra ministeriet som hidtil blive udsendt en vejledende ferieplan i løbet af efteråret, og der vil i den forbindelse blive givet vejledning om, hvorledes skolens ferieplan kan indarbejdes i undervisningsplanen.

V. Bortfald af bestemmelser, der er fastsat i henhold til den tidligere lov.

A. Med den nye lovs ikrafttræden den 1. august 1976 *bortfalder umiddelbart* følgende bestemmelser:

1. Cirkulære nr. 186 af 29. december 1958 om adgangen til på grundlag af forældrenes ønsker at undlade den folkeskolelovens § 17, stk. 7, omhandlende deling af børnene fra begyndelsen af 6. skoleår.

2. Bekendtgørelse nr. 25 af 9. februar 1961 om optagelse af elever i 1. realklasse og 1. gymnasieklasse på realskoler og gymnasieskoler.

3. Bekendtgørelse nr. 157 af 14. april 1971 om regulering af folkeskolebyggerier.

4. Cirkulære nr. 23 af 21. februar 1975 om deling af klasser for 1.-7. skoleår ved undervisningen i dansk, regning og fremmedsprog (deletimer), bortset fra § 3, jfr. §§ 4 og 5.

B. Følgende bestemmelser *bortfalder med udgangen af skoleåret 1977-78* i overensstemmelse med den nye lovs § 49, stk. 2:

5. Bekendtgørelse nr. 237 af 28. juni 1961 om fordringerne og prøveformerne ved realeksamen og oprykningsprøven fra 2. realklasse.

6. Bekendtgørelse nr. 238 af 28. juni 1961 om eksamensordninger og karaktergivning m.v. ved realeksamen og oprykningsprøverne i realafdelingen.

7. Bekendtgørelse nr. 37 af 20. februar 1967 om deltagelse i undervisning og prøver i visse fag i realafdelingen.

8. Bekendtgørelse nr. 90 af 16. marts 1971 om teknisk forberedelseseksamen.

9. bekendtgørelse nr. 91 af 16. marts 1971 om udvidet teknisk forberedelseseksamen.

C. Følgende bestemmelser *vedbliver med at gælde ud over den 1. august 1976*, indtil de afløses af nye bestemmelser eller ophæves på anden måde:

10. Cirkulære nr. 69 af 8. april 1959 om afstemninger i henhold til folkeskolelovens § 5, stk. 2 (jfr. dog foran afsnit III, pkt. 18).

11. Cirkulære nr. 188 af 4. august 1961 om specialundervisning af børn med talevanskeligheder.

12. Cirkulære nr. 189 af 4. august 1961 om specialundervisning af svagtseende børn.

13. Cirkulære nr. 190 af 4. august 1961 om specialundervisning af tunghøre børn.

14. Cirkulære nr. 191 af 4. august 1961 om specialundervisning af svagtbegavede børn.

15. Cirkulære nr. 19 af 4. februar 1965 om folkeskolens undervisning af syge og invaliderede børn, som ændret ved cirkulære nr. 34 af 11. marts 1970, § 16, og cirkulære nr. 84 af 1. april 1974 (jfr. dog foran afsnit III, pkt. 15).

16. Cirkulære nr. 54 af 29. marts 1965 om skolernes færdselsundervisning, skolepatruljer og cyklistprøver, cirkulære nr. 252 af 6. december 1967 om færdselsundervisningens gennemførelse ved skolerne og cirkulære nr. 203 af 2. november 1971 om ændrede retningslinjer for skolepatruljernes oprettelse og funktion (jr. dog foran afsnit III, pkt. 6).

17. Cirkulære nr. 220 af 1. november 1965 om prøve i faget håndarbejde ved afslutningen af 9. eller 10. klasse.

18. Bekendtgørelse nr. 276 af 14. juni 1967 om fremme af god orden i skolerne, jfr. cirkulære nr. 97 af s.d. om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne.
19. Bekendtgørelse nr. 186 af 8. maj 1969 om faste priser og tidsfrister ved folkeskolebyggeri.
20. Cirkulære nr. 293 af 30. november 1970 om undervisning i folkeskolen af udenlandske børn (jr. dog foran afsnit III, pkt. 10).
21. bekendtgørelse nr. 480 af 9. december 1970 om udbydelse af folkeskolebyggeri.
22. Cirkulære nr. 16 af 4. februar 1972 om folkeskolens specialundervisning af elever med adfærdsproblemer og psykiske lidelser (observationsundervisning).
23. Bekendtgørelse nr. 169 af 9. maj 1972 om undervisningspligtens opfyldelse på efterskoler, husholdningskoler og ungdomskostskoler.
24. Bekendtgørelse nr. 313 af 15. juni 1972 om seksualoplysning i folkeskolen, jfr. cirkulære nr. 132 af s.d. om ændring af reglerne.
25. Cirkulære nr. 274 af 4. december 1973 om timelærere, vikarer og faglærere i folkeskolen.
26. Cirkulære nr. 109 af 22. maj 1974 om folkeskolens specialundervisning af læseretardedede elever.

Undervisningsministeriet, den 22. august 1975.

Ritt Bjerregaard.

/Henrik Helsted.

INDHOLDSFORTEGNELSE

I. Indledning. Loven ikrafttræden.

II. Almindelig orientering om den nye lovs indhold. 1. Folkeskolens formål. 2. Folkeskolens generelle struktur. 3. Undervisningsfagene. A. Opdeling af fagene. B. Regler om fagene. 4. Særligt om kristendomsundervisningen. 5. Supplerende undervisning. 6. Obligatoriske emner. 7. Deling i to kurser i visse fag på 8.-10. klassetrin. A. Lovens hovedregel. B. Undladelse af deling. 8. Besøg og praktik i virksomheder og institutioner m.v. 9. Standpunktsbedømmelser og afgangsbeviser.

10. Afsluttende prøver.

11. Skoleåret.

12. Elevernes ugentlige og daglige undervisningstid. Lærerskematimeforbruget pr. elev. A. Den ugentlige undervisningstid. Lærerskematimeforbruget. B. Den daglige undervisningstid. C. Fælles regler.

13. Elevtallet i klasserne.

14. Børnehaveklasser.

15. Specialundervisning.

16. Undervisning i fritiden. A. Folkeskolens almindelige regler. B. Særlige bestemmelser. C. Forholdet til anden fritidsvirksomhed.

17. Forsøgsundervisning.

18. Den lokale skolestruktur. Befordring m.v.

19. Undervisningspligtens opfyldelse. A. Heltidsundervisning i ungdomsskolen. B. Dispensation.

20. Indskrivning og optagelse i folkeskolen.

III. Regler og vejledninger i tilslutning til loven.

IV. Revision af skoleplaner og undervisningsplaner.

A. Skoleplaner.

B. Undervisningsplaner.

V. Bortfald af bestemmelser, der er fastsat i henhold til den tidligere lov.

A. Bestemmelser, der bortfalder den 1. august 1976.

B. Bestemmelser, der bortfalder med udgangen af skoleåret 1977-78.

C. Bestemmelser, der vedbliver med at gælde indtil videre.

Ingen